

Standardy Ochrony Osób Małoletnich – Przedsiębiorstwa PKS Gryfice Sp. z o.o.

Preambuła

Dokument skierowany jest do wszystkich pracowników Przedsiębiorstwa PKS Gryfice, a w szczególności do pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z wychowaniem, edukacją lub opieką nad osobą małoletnią.

Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów są udostępniane pracownikom, małoletnim oraz ich rodzicom, którzy są zobowiązani do ich stosowania.

„Standardy ochrony Osób małoletnich” zwane dalej są **Standardami**.

Słowniczek:

Ilekoć w dokumencie „Standardy Ochrony Osób Małoletnich” jest mowa o:

1. **PKS** – należy przez to rozumieć Przedsiębiorstwo PKS Gryfice Sp. z o.o.
2. **Dziecku/małoletnim/pracowniku młodocianym** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,
3. **Kandydacie** – należy przez to rozumieć każdego kandydata planowanego zatrudnić na stanowisku związanym z wychowaniem, edukacją lub opieką nad osobą małoletnią,
4. **Pracowniku** – należy przez to rozumieć każdego pracownika PKS, bez względu na formę zatrudnienia, który jest zatrudniony na stanowisku związanym z wychowaniem, edukacją lub opieką nad osobą małoletnią,
5. **Opiekunowie** – należy przez to rozumieć osobę sprawującą opiekę nad małoletnimi podczas przewozów szkolnych,
6. **Szkole** – należy przez to rozumieć szkołę, przedszkole, zespół szkolno–przedszkolny,
7. **Instruktorze nauki zawodu** – należy przez to rozumieć osobę, która szkoli uczniów w ramach przygotowania zawodowego,
8. **Opiekun dziecka** – przedstawiciel ustawy dziecka: rodzic albo opiekun prawny,
9. **Krzywdzenie dziecka** - należy rozumieć, jako zachowanie, które może stanowić popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra dziecka,
10. **Formy przemocy wobec dziecka:**
 - **Przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku, której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone.
 - **Przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.
 - **Wykorzystywanie seksualne dziecka** to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawny sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
11. **Zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju.
12. **Przestępstwo na szkodę dziecka** – na szkodę dzieci mogą być popełnione wszystkie przestępstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo

przestępstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko dzieciom (np. Wykorzystywanie seksualne z art. 200 kodeksu karnego¹).

13. **Inne formy krzywdzenia dziecka** niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę – wszystkie formy przemocy stosowane wobec dziecka, które nie spełniają znamion przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego (np. krzyk, poniżanie, szarpanie, wyzywanie, zaniedbywanie potrzeb, itp.).

I. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.

1. Dział Organizacji, Kadr i Płac przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym). Figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.
2. Dział Organizacji, Kadr i Płac wymaga od osoby zatrudnianej, przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w *Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii*.
3. Dział Organizacji Kadr i Płac odbierze od osoby zatrudnianej oświadczenie o państwach, w których osoba zatrudniana zamieszkiwała przez ostatnie 20 lat – Załącznik nr 1.
4. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada dla Działu Organizacji Kadr i Płac informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
5. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był(-a) w tym państwie prawomocnie skazany(-a). – Załącznik nr 5.
6. Kandydat/kandydatka składa oświadczenia o posiadaniu przez niego/nią pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych; o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych zgodnie ze wzorem z Załącznika nr 2.
7. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.” Oświadczenie to zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
8. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK dołączane są do akt osobowych pracownika lub do dokumentacji osoby dopuszczonej do pracy z dziećmi.
9. Każdy pracownik, przed dopuszczeniem do pracy, zapoznawany jest ze Standardami oraz edukowany na temat okoliczności wskazujących, że dziecko przebywające w obiekcie może być krzywdzone oraz w zakresie sposobów szybkiego i odpowiedniego reagowania na takie sytuacje. Działania te zostają przez niego potwierdzone złożeniem oświadczenia i zobowiązaniem do przestrzegania zasad i procedur zawartych w tym dokumencie - Załącznik nr 3.

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).

II. Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone

1. PKS będzie dokładać starań, by pracownicy mogący mieć kontakt z małoletnimi, mieli świadomość ciężących na nich w tym zakresie obowiązków, a także by potrafili zadbać o bezpieczne relacje pomiędzy nimi a małoletnimi.
2. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych PKS oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników mających kontakt z małoletnim jest traktowanie dziecka z szacunkiem i uwzględnianie jego godności i potrzeb.
4. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników i inne osoby dorosłe wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.
5. Jakiegokolwiek kontakty pomiędzy pracownikiem a małoletnim, przebywającym na terenie Przedsiębiorstwa PKS oraz w trakcie wykonywania przewozów szkolnych nie powinny wykraczać poza interakcje uzasadnione obowiązkami służbowymi pracownika.
6. Pracownik zobowiązany jest do równego traktowania dzieci bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
7. Nie wolno pracownikowi nawiązywać kontaktu z dzieckiem poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) ani spotykać się z dzieckiem poza miejscem pracy.
8. Nie wolno proponować dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji.
9. W sytuacjach wymagających kontaktu fizycznego np. pomoc przy wsiadaniu/wysiadaniu z autobusu, pracownicy zobowiązani są do unikania innego kontaktu fizycznego z małoletnim niż niezbędny w celu udzielenia jej pomocy
10. Jeśli pracownik będzie świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuje o tym osobę odpowiedzialną za wdrażanie i monitorowanie Standardów lub bezpośredniego przełożonego.

III. Procedury reagowania na krzywdzenie i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe.

1. Opiekun w trakcie przewozów szkolnych, instruktor praktycznej nauki zawodu, oraz inni pracownicy PKS związani z wychowaniem, edukacją lub opieką nad osobą małoletnią, powinni zwracać uwagę na sygnały, które mogą świadczyć o tym że dziecko jest krzywdzone.
2. Jeżeli zaistnieje uzasadnione przypuszczenie, że dobro małoletniego jest zagrożone, wówczas każdy pracownik jest zobowiązany, w reakcji na powyższe, do podjęcia adekwatnych działań.
3. W przypadku podjęcia interwencji zostaje sporządzona notatka służbowa i jeśli zachodzi taka potrzeba zostaje zawiadomiony dyrektor szkoły lub zespołu szkolno – przedszkolnego oraz/lub opiekun dziecka.
4. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112.
5. PKS prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego. Wzór rejestru stanowi Załącznik nr 4 do niniejszych standardów.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, opiekun przewozów szkolnych lub pracownik, w miarę możliwości próbuje wyeliminować

niepożądane zachowanie bez wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego, a następnie postępuje zgodnie z procedurą określoną w niniejszych standardach.

7. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracowników PKS, pracownik ten zostaje odsunięty od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
8. PKS wyznacza Dział Organizacji Kadr i Płac jako osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń, prowadzenie interwencji oraz składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.
9. W przypadku podejrzenia wykorzystania seksualnego małoletniego poniżej 15. roku życia, istnieje prawny obowiązek zgłoszenia podejrzenia na Policję lub do prokuratury.
11. Wszyscy pracownicy PKS, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęli informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym instytucjom.

IV. Zasady upowszechniania i aktualizacji Standardów.

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie, wdrożenie i przestrzeganie przez pracowników PKS do stosowania Standardów jest Dział Organizacji, Kadr i Płac w ścisłej współpracy z kierownikami poszczególnych działów.
2. Niniejsze Standardy Ochrony Osób Małoletnich zostały opublikowane na stronie internetowej PKS Sp. z o.o. w Gryficach: www.pksgrzyfice.com.pl, a wersja papierowa dostępna jest w Dziale Organizacji, Kadr i Płac.
3. W celu zapewnienia i dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami ocena standardów będzie przeprowadzana raz na dwa lata.
4. Rejestrowi zdarzeń zagrażających dobru małoletniego nadaje się kategorię archiwalną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

V. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych.

1. Podczas przewozów szkolnych małoletnim oraz uczniom kształcącym się w celu przygotowania zawodowego zabrania się korzystania z urządzeń mobilnych w sposób niewłaściwy, a w szczególności:
 - nagrywania rozmów,
 - utrwalania wizerunku współpasażerów,
 - oglądania, słuchania nieodpowiednich treści lub udostępniania ich innym małoletnim.
2. W razie podejrzenia, że małoletni korzysta z urządzenia mobilnego w sposób określony w pkt 2 pracownik zobowiązany jest upomnieć małoletniego, a w przypadku braku osiągnięcia zamierzonego skutku, podjąć dalszą interwencję, zgodnie z procedurą określoną w Rozdziale III, pkt. 3 Standardów.

VII. Zasady postępowania pracowników w zakresie przemocy wobec dzieci niepełnosprawnych lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. W ramach wykonywanych zadań pracownicy powinni jednak zwracać szczególną uwagę tak samo jak w przypadku małoletnich pełnosprawnych na:
 - widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, obrażenia są w różnej fazie gojenia,
 - niewiarygodność, niespójność podawanych przez dziecko wyjaśnień dotyczących obrażeń,
 - lęk widoczny podczas kontaktów dziecka z rodzicem/opiekunem lub inną osobą dorosłą, fobie,
 - izolowanie się od innych ludzi, szczególnie rodziców/opiekunów,
 - objawy depresyjne, samookaleczanie się, myśli samobójcze,
 - nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawianie wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka przez rodzica/opiekuna,
 - ciągłe poniżanie, obrażanie dziecka przez rodzica/opiekuna, używanie wobec niego określeń pejoratywnych, wulgaryzmów,
 - przekraczanie rodzica/opiekuna dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym z dzieckiem,
 - zaburzony kontakt rodzica/opiekuna z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie oraz inne niepokojące, nietypowe zachowania.
2. Pracownik PKS, który podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych zaobserwuje niepokojące go zachowania w odniesieniu do dziecka i/lub jego rodzica/opiekuna, powinien niezwłocznie poinformować o tym osobę odpowiedzialną za wdrażanie i monitorowanie Standardów lub bezpośredniego przełożonego.

VIII. Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich podczas ich przewozu do szkół, zespołu szkolno – przedszkolnego, oraz podczas kształcenia w celu przygotowania zawodowego.
3. Ważne telefony:
 - **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu),
 - **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna” Zatrzymaj Przemoc”** - tel.800 120 148 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu),
 - **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 ,oraz telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel.800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-15.00)

.....
(imię i nazwisko)

.....
(miejsowość, data)

.....
.....
(adres)

Przedsiębiorstwo PKS Gryfice Sp. z o.o.

Oświadczenie

Na podstawie art. 21 ust. 5 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat:

- nie zamieszkiwałem/-am w państwach innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa*
- zamieszkiwałem/-am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:*

1).....

2).....

*W załączeniu przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi / informację z rejestrów karnych tych państw ***

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(data i podpis)

**Niepotrzebne skreślić*

*** W przypadku zamieszkiwania w innych państwach w okresie ostatnich 20 lat do oświadczenia należy załączyć informację z rejestrów karnych wymienionych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi lub rejestrów karnych wymienionych państw*

Oświadczenie o niekaralności

Ja niżej podpisana/y.....
(imię i nazwisko)

Zamieszkała/y.....
(adres zamieszkania)

PESEL

świadomy/a odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 § 1 kodeksu karnego przewidującego karę pozbawienia wolności do lat 3 za składanie fałszywych zeznań

oświadczam, że:

- oświadczam, że nie byłem(-am) skazany (-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego,
- nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie,
- korzystam w pełni z praw publicznych i posiadam pełną zdolność do czynności prawnych.

Gryfice, dnia

.....
(podpis)

Załącznik nr 3

Gryfice, dnia

.....
(imię i nazwisko)

**Oświadczenie o zapoznaniu się
ze Standardami ochrony Osób Małoletnich**

Oświadczam, że zapoznałam/-em się ze Standardami ochrony Osób Małoletnich obowiązującymi w Przedsiębiorstwie PKS Gryfice Sp. z o.o. ul. Trzygłowska 32, 72-300 Gryfice i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
Podpis (imię i nazwisko pracownika)

**REJESTR ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH
ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO**

Lp.	Data zdarzenia	Opis zdarzenia (kategoria zdarzenia, rodzaj przemocy)	Osoba zgłaszająca	Uwagi
1				
2				
3				

Załącznik nr 5

.....
miejsowość i data

Oświadczenie o niekaralności (dot. innych państw niż Polska)

Ja, (imię i nazwisko)

nr PESEL/nr paszportu

oświadczam, że w państwie
nie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się informacji z rejestru karnego* [*niepotrzebne skreślić*].

Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/-y w państwie
za czyny zabronione, odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV
Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005
r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym
stwierdzono, iż dopuściłam/-em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na
mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy,
stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania
wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem,
edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem
duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub
z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Czytelny Podpis